

گزارش روزانه بازار نفت گاز پتروشیمی

IR OIL
MARKET NEWS

تاریخ: 29 دی 1403

کاهش قیمت نفت با ثبت چهارمین رشد هفتگی؛ زیر سایه تحریم‌های آمریکا

قیمت نفت در روز جمعه کاهش یافت اما برای چهارمین هفته متوالی افزایش هفتگی را ثبت کرد، زیرا تحریم‌های جدید آمریکا بر تجارت انرژی روسیه نگرانی‌ها درباره اختلال در عرضه نفت را تشدید کرده است.

معاملات آتی نفت خام برنت ۵۰ سنت یا ۰.۶ درصد کاهش یافت و به ۸۰.۷۹ دلار در هر بشکه رسید، اما در این هفته ۱.۳ درصد رشد داشت. قیمت آتی نفت خام وست تگزاس اینترمدیت آمریکا نیز با ۸۰ سنت یا ۱ درصد کاهش به ۷۷.۸۸ دلار در هر بشکه رسید، اما طی هفته ۱.۷ درصد افزایش یافت.

IR OIL MARKET NEWS

فیلیپ فلین، تحلیلگر ارشد گروه پرایس فیوچرز، گفت: «تحریم‌های اعمال شده بر روسیه موجب کاهش عرضه در اروپا، هند و چین شده است.» دولت بایدن هفته گذشته تحریم‌های گسترده‌تری را علیه تولیدکنندگان و تانکرهای نفت روسیه اعلام کرد. سرمایه‌گذاران همچنین در حال ارزیابی پیامدهای احتمالی بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید هستند. گزینه ترامپ برای وزارت خزانه‌داری اعلام کرده است که آماده اعمال تحریم‌های سخت‌تر بر نفت روسیه است.

با این حال، انتظار برای توقف حملات حوثی‌های یمن به کشتی‌ها در دریای سرخ، تحت تأثیر توافق آتش‌بس غزه، فشار کاهشی بر قیمت نفت وارد کرد. حملات حوثی‌ها باعث اختلال در حمل و نقل جهانی شده و کشتی‌ها را مجبور کرده است که برای بیش از یک سال، مسیرهای طولانی‌تر و پرهزینه‌تری را از جنوب آفریقا طی کنند.

کابینه امنیتی اسرائیل روز جمعه توافق آتش‌بس را تصویب کرد و زمینه را برای بازگشت اولین گروگان‌ها از غزه، به‌زودی در روز یکشنبه، فراهم کرد. این توافق همچنان منوط به تصویب کابینه کامل بود که روز جمعه بعد از ظهر جلسه داشت.

انتظارات برای افزایش تقاضا، روز جمعه به بازار نفت تا حدودی حمایت بخشید. داده‌های این هفته نشان داد که تورم در ایالات متحده، بزرگ‌ترین اقتصاد جهان، کاهش یافته است و انتظارات برای کاهش نرخ بهره را تقویت کرده است.

معامله‌گران همچنین در حال بررسی داده‌های تازه از چین، بزرگ‌ترین واردکننده نفت جهان، هستند. اقتصاد چین سال گذشته به هدف ۵ درصدی رشد تعیین شده توسط دولت دست یافت.

با این حال، آمارهای دولتی نشان داد که میزان پالایش نفت چین در سال ۲۰۲۴، به استثنای سال ۲۰۲۲، برای اولین بار طی بیش از دو دهه کاهش یافت. این کاهش به دلیل کاهش تقاضای سوخت و حاشیه سود پایین‌تر رخ داده است.

شرکت خدمات انرژی بیکر هیوز اعلام کرد، شمار دکل‌های حفاری نفت آمریکا که نشان‌دهنده تولید آتی است، این هفته با کاهش ۲ عددی به ۴۷۸ رسید. یک موج هوای سرد قطبی قرار است بخش زیادی از آمریکا را از روز جمعه تا هفته آینده با دماهای زیر صفر دربرگیرد. این امر تقاضای نفت گرمایشی را افزایش داده و احتمالاً بر برخی از عملیات‌های تولید تأثیر خواهد گذاشت.

کاهش صادرات سوخت روسیه در 2024 به دلیل حملات پهپادی و تحریمها

به گفته منابع صنعتی، پس از آن که حملات پهپادی اوکراینی به پالایشگاههای بزرگ آسیب وارد کرد و هزینههای بالاتر تأمین مالی و ممنوعیت صادرات بنزین توسط دولت، فشار تحریمهای غربی را افزایش داد، صادرات محصولات نفتی دریایی روسیه در سال 2024 تقریباً 10% کاهش یافت.

روسیه، یکی از بزرگترین صادرکنندگان نفت و سوخت در جهان، در کنار عربستان سعودی و آمریکا، از زمان تحمیل تحریمها توسط غرب در واکنش به حمله نظامی مسکو به اوکراین در سال 2022، تلاش کرده است به بازارهای جدید در آسیا و آمریکای جنوبی دست یابد.

کاهش صادرات سوخت به این معنی است که شرکتهای نفتی روسیه باید صادرات نفت خام را افزایش دهند تا درآمدها را حفظ کنند، اما چنین گزینههایی محدود به هند، چین و ترکیه است که با وجود تحریمها همچنان نفت خام روسیه را خریداری میکنند و پالایشگاههای بزرگی دارند.

طبق دادههای صادراتی که دو منبع بازار به رویترز ارائه دادند، مجموع صادرات سوختهای روسی شامل نفت کوره، گازوئیل، نفتا و سوخت جت در سال گذشته به 113.7 میلیون تن رسید که کاهش 9.1% نسبت به سال 2023 را نشان میدهد.

صادرات نفت روسیه در سال 2024 معادل تقریباً 2.3 میلیون بشکه در روز بود. طبق محاسبات رویترز بر اساس داده‌های منابع بازار، پالایش کل نفت روسیه در سال 2024 به حدود 267 میلیون تن (5.4 میلیون بشکه در روز) رسید که کمترین سطح از سال 2012 است، به دلیل خاموشی‌های غیرمنتظره و حاشیه‌های ضعیف پالایش.

حملات پهپادی اوکراین به پالایشگاه‌های روسیه

اوکراین به چندین پالایشگاه و تأسیسات سوختی روسیه حمله کرد، از جمله پالایشگاه ولگوگراد لوک‌اویل، پالایشگاه نفت گازپروم نفت در سیبری غربی، پالایشگاه‌های اسلاویانسک و نووشاختینسک و پالایشگاه نفت سیاه روسنت در توآپس در دریای سیاه.

طبق گفته منابع بازار، پالایشگاه‌ها همچنین به دلیل کاهش قیمت سوخت، افزایش نرخ‌های بهره و ممنوعیت صادرات بنزین توسط روسیه تحت فشار قرار گرفتند.

مجموع صادرات محصولات نفتی از طریق بنادر بالتیک - Vys، Primorsk، Otsk، سن پترزبورگ و Ust-Luga در سال 2024 به میزان 9% نسبت به سال قبل کاهش یافت و به 61.96 میلیون تن رسید.

صادرات سوخت از طریق بنادر دریای سیاه و دریای آزوف روسیه به 42.75 میلیون تن رسید که کاهش 10% نسبت به سال 2023 را نشان می‌دهد.

طبق گفته منابع بازار، صادرات از طریق بندر دریای سیاه Tuapse روسیه یک سوم کاهش یافت و به 9.1 میلیون تن رسید که به دلیل خاموشی‌ها پس از حملات پهپادی، تعلیق فرآیند پالایش و کاهش فعالیت‌های پالایشگاهی روسنت بود. در همین حال، صادرات از طریق بندر دریای سیاه نووروسیسک 4% افزایش یافت و به 19 میلیون تن رسید.

صادرات محصولات نفتی از بنادر قطبی روسیه شامل Murmansk و Arkhangelsk به 1.01 میلیون تن کاهش یافت که کاهش 14% را نشان می‌دهد، در حالی که بارگیری‌های صادرات سوخت در بنادر شرق روسیه به 7.97 میلیون تن رسید که کاهش 3% نسبت به 2023 را نشان می‌دهد.

طبق داده‌ها و محاسبات رویترز، صادرات محصولات نفتی دریایی روسیه در دسامبر 2024 نسبت به ماه گذشته 10.8% افزایش یافت و به 10.37 میلیون تن رسید، که شامل 4.17 میلیون تن بارگیری شده از بنادر دریای سیاه و دریای آزوف روسیه، 5.49 میلیون تن از طریق بنادر دریای بالتیک و 637,100 تن از طریق بنادر دور شرق روسیه است.

افزایش هزینه حمل نفت ESPO و تأثیر کمتر تحریم‌ها بر نفت اورال

هزینه حمل تانکر برای نفت خام ESPO به دلیل تأثیر نامتوازن تحریم‌های اخیر آمریکا بر صادرات انواع نفت خام روسیه افزایش یافته است. در تاریخ 10 ژانویه، بیش از 60% تانکرهایی که در سال گذشته نفت ESPO حمل می‌کردند تحریم شدند، در حالی که این میزان برای نفت خام اورال تنها 19% بود.

این تفاوت نشان‌دهنده تأثیر کم بر عرضه و پالایش نفت خام روسیه است؛ به طوری که تولید نفت روسیه فقط به طور جزئی کاهش خواهد یافت (200-150 هزار بشکه در روز نسبت به پیش‌بینی‌های پیش از تحریم) و عرضه نفت تقریباً بی‌تأثیر باقی خواهد ماند. کرایه حمل نفت ESPO به چین بیشتر از کرایه حمل نفت خام اورال به غرب افزایش یافته است، زیرا تانکرهای بیشتری که نفت ESPO حمل می‌کردند تحریم شدند و در نتیجه دسترسی به کشتی‌ها کاهش یافته است.

صادرات نفت روسیه به هند کمتر از چین تحت تأثیر قرار خواهد گرفت به دلیل تأثیر نامتوازن تحریم‌ها بر انواع نفت خام صادراتی روسیه. تأثیر کمتر بر کرایه حمل نفت خام اورال به این معناست که تأثیر تحریم‌ها بر عرضه و پالایش نفت خام روسیه محدود است.

برای تجارت غیرتحریمی، نرخ کرایه حمل تانکرهای VLCC از خاورمیانه به چین دو برابر شده و به 2.25 دلار به ازای هر بشکه رسید، زیرا چین واردات غیرروسی خود را افزایش داده است.

مذاکرات آرژانتین با بولیوی و شیلی برای واردات گاز در پی موج گرما

در پی افزایش تقاضای انرژی ناشی از موج گرما، بولیوی و شیلی در حال مذاکره برای از سرگیری صادرات گاز به آرژانتین هستند.

مقامات بولیوی اعلام کردند که در حال مذاکره برای عقد یک قرارداد کوتاه‌مدت با آرژانتین به منظور تأمین گاز هستند. این در حالی است که صادرات گاز از بولیوی به آرژانتین از سپتامبر گذشته متوقف شده است.

تولید گاز داخلی آرژانتین با افزایش تقاضا در نتیجه گرمای شدید اخیر تحت فشار قرار گرفته است.

Enarsa، شرکت دولتی انرژی آرژانتین، اعلام کرده که در صورت نیاز به واردات، آماده بررسی گزینه‌های دیگر است. با وجود بدهی معوقه از آرژانتین به بولیوی، طرفین در حال تلاش برای حل اختلافات مالی هستند.

آرژانتین در حال سرمایه‌گذاری در پروژه‌های گاز و LNG برای افزایش خودکفایی انرژی است.

توافق استراتژیک روسیه و ایران: قرارداد گازی میلیاردی و همکاری‌های گسترده در مسیر آینده انرژی

روسیه و ایران روز جمعه یک پیمان بزرگ برای شراکت استراتژیک جامع امضا کردند و در آستانه نهایی کردن قراردادی به میزان ۲ میلیارد مترمکعب گاز در سال برای انتقال گاز روسی به ایران هستند که ممکن است به ۵۵ میلیارد مترمکعب در سال افزایش یابد.

این دو کشور غنی از نفت و گاز در پی روابط نزدیک‌تر در میان تنش‌های فزاینده با غرب و خطر تشدید سیاست‌های تحریم انرژی از سوی دولت جدید ترامپ در آمریکا هستند.

IR OIL MARKET NEWS

طبق توافق شراکت استراتژیک که در جریان دیدار ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه و مسعود پزشکیان، همتای ایرانی وی در مسکو امضا شد، دو کشور توافق کردند که «برای روابط عمیق‌تر و گسترش یافته در تمامی زمینه‌های مورد علاقه مشترک، تقویت همکاری در زمینه امنیت و دفاع و هماهنگی نزدیک اقدامات در سطوح منطقه‌ای و جهانی تلاش کنند.»

روسیه در ژوئن ۲۰۲۴ نیز توافق مشابهی در مورد شراکت استراتژیک جامع با کره شمالی امضا کرده بود که شامل همکاری‌های نظامی بود، در حالی که روسیه جنگ خود علیه اوکراین را ادامه می‌دهد.

پوتین گفت: پیمان با ایران به منظور تقویت روابط اقتصادی و تسریع پروژه‌های مشترک است، این دو کشور «چشم‌اندازهای بزرگی» در توسعه کریدور حمل‌ونقل شمال-جنوب می‌بینند و در تلاش هستند روابط خود را در زمینه تجارت دوجانبه، مالی و سرمایه‌گذاری تقویت کنند.

پوتین افزود، روسیه و ایران همچنین به دنبال همسان‌سازی سیستم‌های پرداخت خود و وابستگی به تسویه حساب‌ها با ارزهای ملی هستند که در سال ۲۰۲۴، بیش از ۹۵٪ از تمامی تراکنش‌های تجاری بین دو کشور را تشکیل می‌دهد.

پوتین گفت: «ما پروژه‌های بزرگی داریم که شامل پروژه‌های انرژی هسته‌ای می‌شود. پروژه‌های دیگری نیز در بخش انرژی در حال ظهور است و چشم‌اندازهای خوبی در زمینه لجستیک داریم.» «ما برنامه‌هایی برای ساخت راه‌آهن به‌عنوان بخشی از کریدور شمال-جنوب داریم. برنامه‌هایی برای تولید داخلی توربین‌های گازی در روسیه داریم.»

سرگئی، وزیر انرژی روسیه در حاشیه نشست به خبرنگاران گفت: زمینه‌های بالقوه بسیار خوبی داریم برای همکاری که شامل پالایش نفت می‌شود. پروژه در زمینه تأمین برق بین آذربایجان، ایران و روسیه داریم تا بتوانیم جریان‌های متقابل را در جهت منافع تمامی کشورها تضمین کنیم.»

تأمین گاز ایران

پوتین در جریان یک کنفرانس خبری پس از دیدار با پزشک‌یان گفت: روسیه تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز در سال از طریق لوله به ایران تأمین خواهد کرد و ممکن است این حجم به ۵۵ میلیارد مترمکعب در سال افزایش یابد.

مسیر خط لوله پیشنهادی از روسیه به ایران از طریق آذربایجان مورد توافق قرار گرفته است، تسیولیف گفت: مذاکرات در مرحله نهایی قرار دارد و تنها توافق بر سر قیمت باقی مانده است.

وی گفت که توافق اولیه‌ای برای افزایش حجم تأمین به ۵۵ میلیارد مترمکعب در سال وجود دارد. اما ابتدا طرفین تمامی مسائل فناوری را با حجم‌های تأمین کمتر آزمایش خواهند کرد و بدون اعلام جدول زمانی، افزود که این موضوع همچنان در حال بررسی است.

توافق تأمین گاز با ایران بخشی از استراتژی گازپروم برای تغییر جهت صادرات گاز به سمت شرق است، پس از آنکه بیشتر بازارهای اروپا به دلیل جنگ اوکراین از دست رفت.

برای تهران، این توافق می‌تواند یک منبع اضافی از گاز باشد، چرا که ایران در زمان اوج تقاضای فصلی با کمبود گاز مواجه است. این مشکل به دلیل رشد بی‌رویه مصرف داخلی رخ می‌دهد، علیرغم داشتن منابع غنی در بخش بالادستی و هدف‌گذاری برای تبدیل شدن به هاب منطقه‌ای گاز.

این توافق پیرو یک یادداشت استراتژیک در خصوص تأمین گاز از طریق خطوط لوله است که در ژوئن ۲۰۲۴ میان گازپروم روسیه و شرکت ملی گاز ایران امضا شد.

در ژوئیه ۲۰۲۲، گازپروم یک یادداشت تفاهم دیگر با شرکت ملی نفت ایران امضا کرد که شامل پروژه‌های بالقوه به ارزش ۴۰ میلیارد دلار بود، از جمله توسعه میادین نفت و گاز ایران، مبادلات گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی، پروژه‌های LNG، ساخت خطوط لوله صادرات گاز طبیعی و تبادل فناوری.

سوریه در تلاش برای بازسازی صنعت نفت و گاز

صنعت نفت سوریه پیش از جنگ داخلی در 2011، یکی از ارکان اصلی اقتصاد کشور بود و شرکت‌های بین‌المللی مانند شل و توتال در این بخش سرمایه‌گذاری می‌کردند.

اما جنگ‌های 14 ساله باعث تخریب زیرساخت‌ها و کاهش تولید نفت به حدود 80,000 تا 100,000 بشکه در روز شده است. سوریه اکنون به شدت به واردات نفت از ایران وابسته است و تحریم‌های سنگین غرب بر این کشور اعمال شده است.

حامیان بازسازی سوریه معتقدند که لغو تحریم‌ها و احیای صنعت نفت و گاز می‌تواند منابع مالی قابل توجهی برای بازسازی کشور فراهم کند، که هزینه آن بین 250 میلیارد تا 400 میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.

با خروج شرکت‌های غربی، گروه‌های غیردولتی مانند داعش، یگان‌های کرد و گروه واگنر روسیه از منابع نفتی سوریه سود برده‌اند.

نیروهای دموکراتیک سوریه تحت حمایت آمریکا از سال 2017 کنترل میادین نفتی شمال شرق سوریه را به دست گرفته‌اند و در حال حاضر گروه هیئت تحریر شام برای کنترل منابع نفتی در این مناطق رقابت می‌کند.

چالش‌های تحریمی و فرصت‌های بازسازی

وزیر نفت سوریه، غیاث دیاب، اخیراً به CNBC عربیاً گفته است که این کشور قصد دارد به زودی فعالیت‌های اکتشاف و تولید را آغاز کرده و به دنبال بازگشت شرکت‌های نفتی بین‌المللی به کشور است.

جان بل، مدیرعامل شرکت گلفسندز پترولیوم، گفت: «نهادهای مرکزی، از جمله وزارت نفت و منابع معدنی، شرکت نفت سوریه و شرکت عمومی نفت، باید به‌طور مرکزی نفت را مدیریت و کنترل کنند. دیگر نمی‌توانیم یک بازار سیاه که توسط YPG کنترل می‌شود، داشته باشیم.»

به گفته مقامات صنعتی، دیگر شرکت‌ها مانند سونکور کانادا، شل و توتال که اعلام فورس مازور کرده‌اند، بعید است که عجله‌ای برای بازگشت داشته باشند. سوال این است که آیا قراردادهایی که با دولت قبلی امضا شده هنوز معتبر است یا خیر؟

با گذشت سال‌ها، وضعیت قانونی و مالی به‌طور چشمگیری تغییر کرده است و دارایی‌های تخریب شده که قبلاً متعلق به شرکت‌های بزرگ نفتی بودند، نیاز به هزینه‌های بالای بازسازی دارند.

در حال حاضر، تحریم‌های غربی بزرگ‌ترین مانع برای بازسازی کشور هستند. دو پالایشگاه اصلی سوریه، شرکت نفتی دولتی سوریه (Sytrol) و وزارت نفت، همچنان تحت تحریم‌های آمریکا قرار دارند. برخی از این تحریم‌ها ممکن است به راحتی با دستور اجرایی لغو نشوند، که انجام کسب‌وکار با سوریه را دشوارتر می‌کند.

IROILMARKET

IR OIL
MARKET

بازار نفت گاز پتروشیمی

0933 781 3003

IROILMARKET.COM

IROILB2B.COM